

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๓/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ

สรุปข้อเท็จจริง

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

๑.๑ นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคสันติภาพ (ผู้ถูกร้อง) ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๓/๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑

๑.๒ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๔ พรรคสันติภาพได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

๑.๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองและให้เงินสนับสนุนสาขาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ ให้แก่พรรคสันติภาพ ดังนี้

(๑) เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อ กกต. เป็นเงินรวม ๑๕๓,๕๐๐ บาท

(๒) เงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายไปรษณีย์และค่าสาธารณูปโภค สำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๖๘,๐๗๐ บาท โดยเบิกจ่ายไปแล้ว ๒ งวดๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๑.๔ เมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ สำนักงาน กกต. มีหนังสือแจ้งให้พรรคสันติภาพรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน แต่ไปรษณีย์ได้ส่งคืนผู้นำฝากเนื่องจากพรรคสันติภาพย้ายที่อยู่ไม่ทราบที่อยู่ใหม่

๑.๕ ต่อมาสำนักงาน กกต. ได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน ฯ ที่จะต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปีปฏิทิน และยื่นต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อ กกต.

๑.๖ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ

๒. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสันติภาพ ผู้ถูกร้อง ซึ่งแจ้งข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

๓. พรรคสันติภาพ (โดยนายอำนาจ สุวรรณกิจบริหาร หัวหน้าพรรค) ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ดังนี้

๓.๑ ผู้ถูกร้องปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ร้องและโต้แย้งว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นความเท็จ ความจริงผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรคสันติภาพ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารรายงานของผู้ถูกร้องไว้ ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เช่นกัน โดยมีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้ลงชื่อรับ พร้อมลงวันที่รับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยถูกต้องตามกฎหมาย และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้ยื่นแบบรายงานดำเนินกิจการของพรรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ แล้ว

๓.๒ ผู้ถูกร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้องของผู้ร้อง และให้ผู้ถูกร้องดำเนินกิจการพรรคการเมือง ตามกฎหมายต่อไป

๔. ศาลรัฐธรรมนูญให้รับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคสันติภาพรวมไว้ในสำนวนและส่งสำเนาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติมคำร้อง ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๔.๑ กรณีที่พรรคสันติภาพชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ได้ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ประจำปี ๒๕๕๕ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. ได้รับเอกสารเรียบร้อยแล้วนั้น เป็นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จริง โดยเอกสารที่ส่งมีเฉพาะแบบรายงาน ท.พ. ๘ จำนวน ๘ แผ่น ซึ่งรายงานดังกล่าวไม่มีแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ และสำนักงาน กกต. ได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้แจ้งให้พรรคสันติภาพส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ตามหนังสือที่ ลต (ทพพ) ๐๔๐๒/๒๓๖๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖

๔.๒ กรณีที่พรรคสันติภาพชี้แจงว่า เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบรายงานดำเนินกิจการพรรคการเมืองเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ในข้อ ๔.๑ นั้น ขอชี้แจงว่า พรรคสันติภาพได้ยื่นแบบรายงานเพิ่มเติม จำนวน ๒ ชุด ต่อสำนักงาน กกต. ดังนี้

ชุดที่ ๑ แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ที่ TPP ๐๐๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยสำนักงาน กกต. ได้ลงรับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งตรวจสอบแล้วมีข้อความเหมือนกับเอกสารที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง แต่เพิ่มข้อมูลรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สิน

ชุดที่ ๒ แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อ กกต. โดยสำนักงาน กกต. ได้ลงรับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖

๔.๓ จากการกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องว่า ได้ดำเนินการรายงานตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ครบถ้วนแล้ว นั้น ขอชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี และบทบัญญัติในมาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

และยื่นต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป แต่ในกรณีนี้ ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการดำเนินงานตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด (ท.พ. ๘) ยื่นต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลาแล้ว แต่มิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนยื่นต่อ กกต. ภายในกำหนดเวลาของกฎหมาย นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องจึงต้องดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคสันติภาพด้วยเหตุไม่ดำเนินการตามมาตรา ๖๒ ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อวินิจฉัย

ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง และเอกสารประกอบ ฟังได้ว่า พรรคสันติภาพ ผู้ถูกร้อง ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคไปแล้ว เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ดังนั้น พรรคสันติภาพ จึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ในรอบปี ๒๕๕๕ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏว่าพรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกำหนด จึงมีเหตุที่นายทะเบียนพรรคการเมืองจะยุบพรรคสันติภาพได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จากคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคสันติภาพ ผู้ถูกร้อง ปฏิเสธข้อกล่าวหาโดยให้เหตุผลว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นเท็จเพราะผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรค ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารรายงานไว้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่เมื่อพิจารณาเอกสารที่ผู้ถูกร้องอ้าง ปรากฏว่า เอกสารดังกล่าว เป็นแบบรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคสันติภาพ ตามแบบ ท.พ. ๘ ซึ่งในใบนำส่งเอกสารต่อสำนักงาน กกต. มีนางสาวมาณวิกา ทองประเสริฐ เป็นผู้ลงชื่อว่า “ได้รับต้นฉบับแล้ว” ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งสอดคล้องกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ว่า กรณีที่พรรคสันติภาพชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าได้ยื่นรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคสันติภาพ ประจำปี ๒๕๕๕ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. ได้รับเอกสารเรียบร้อยแล้วนั้น พรรคสันติภาพได้ส่งรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จริง โดยส่งเอกสารที่มีเฉพาะแบบรายงาน ท.พ. ๘ เท่านั้น

ที่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารดังกล่าวไว้ โดยลงลายมือชื่อผู้รับพร้อมลงวันที่ไว้เช่นกัน นั้น เมื่อพิจารณาจากเอกสารที่ผู้ถูกร้องอ้างแล้ว พบว่า เอกสารดังกล่าวมีสองชุด ชุดแรกเป็นรายงานแบบ ท.พ. ๘ ของพรรคสันติภาพ จำนวน ๘ หน้า ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นรายงานที่เขียนด้วยลายมือทั้ง ๘ หน้า เช่นเดียวกับเอกสารชุดที่เคยส่งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่เห็นได้ถึงความแตกต่างกับเอกสารชุดก่อนว่า เป็นการเขียนขึ้นใหม่ โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินเพิ่มเติมในหน้าที่ ๘ ส่วนชุดที่สอง เป็นแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๖ หน้า เป็นการรายงานตามแบบฟอร์ม ทั้งนี้ มีนายอานวย สุวรรณกิจบริหาร ลงลายมือชื่อในเอกสารทั้งสองชุด ในฐานะหัวหน้าพรรคสันติภาพ ในหน้าแรกของเอกสารชุดแรก มีนางสาวพัชรีวรรณ อินตาวง ลงชื่อว่า “ได้รับต้นฉบับแล้ว” ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งสอดคล้องกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ว่า กรณีพรรคสันติภาพชี้แจงว่า เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการพรรคการเมืองเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นแล้ว นั้น พรรคสันติภาพได้ยื่นแบบรายงานเพิ่มเติม จำนวนสองชุด คือ ชุดที่หนึ่ง แบบรายงานการดำเนินกิจการพรรคสันติภาพ ที่ TPP ๐๐๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยสำนักงาน กกต. ได้ลงรับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งมีข้อความเหมือนกับเอกสารที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่เพิ่มข้อมูลรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สิน ชุดที่สอง แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อ กกต. โดยสำนักงาน กกต. ได้ลงรับเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖

เมื่อผลการตรวจสอบปรากฏว่า พรรคสันติภาพยังไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ขอให้พรรคสันติภาพส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ พร้อมทั้งหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มาให้สำนักงาน กกต. ภายใน ๗ วัน จึงฟังเป็นที่ยุติว่า พรรคสันติภาพได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ จริง

แต่ได้ยื่นต่อสำนักงาน กกต. เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ พร้อมกับรายงานการดำเนินกิจการของ
พรรคการเมือง (ท.พ. ๘) ฉบับเพิ่มเติม โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. คือ นางสาวพัชรีวรรณ
อินตาทอง เป็นผู้รับต้นฉบับเอกสารดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ และสำนักงาน กกต.
ได้ลงรับไว้เป็นหลักฐาน เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖ ถือได้ว่า พรรคสันติภาพไม่ดำเนินการ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒
เพราะไม่จัดส่งรายงาน ฯ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด การปฏิเสธข้อกล่าวหาและการอ้างของ
ผู้ถูกร้องที่ว่า ได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม
๒๕๕๖ แล้ว ไม่อาจรับฟังได้ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคสันติภาพได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้ยุบพรรคสันติภาพ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ